

Město Nové Město pod Smrkem

Palackého 280, 463 65 Nové Město pod Smrkem

Plán prevence kriminality pro roky 2024–2027

I. Úvod

Plán prevence kriminality města Nové Město pod Smrkem (dále jen „PPK“) pro rok 2024–2027 byl zpracován s cílem jasně definovat a popsat problematiku kriminálně rizikových, kriminálních a protiprávních jevů, které budou řešeny, dále stanovit cíle prevence kriminality a jejich priority, definovat opatření k jejich dosažení a zajistit kontrolu realizace těchto opatření.

PPK byl vypracován ve spolupráci s Policií ČR a přestupkovým oddělením při Městském úřadu Nové Město pod Smrkem (MěÚ NMpS). Na plnění cílů prevence kriminality se budou podílet kromě města Nové Město pod Smrkem i další odpovědné instituce v obci a v obci s rozšířenou působností.

Město Nové Město pod Smrkem je již osmým rokem zapojeno do Programu prevence kriminality MV, konkrétně projektem Asistentů prevence kriminality. Tento projekt má velmi kladné ohlasy napříč všemi zainteresovanými subjekty i širokou veřejností a má již konkrétní kladné dopady na bezpečnostní situaci ve městě. Dále již město realizovalo ze svého rozpočtu, či ze státních a evropských dotací některé projekty, které by se daly charakterizovat jako aktivity preventivní. Jedná se zejména o budování a rozšiřování volnočasové infrastruktury (multifunkční hřiště, lezecká stěna atd.) a dále aktivity informační (přednášky s Policií ČR).

V Novém Městě pod Smrkem dlouhodobě působí několik subjektů, jejichž činnost přesahuje zejména ze sociálních služeb k činnostem spadajícím do rámce prevence kriminality. Město Nové Město pod Smrkem podepsalo Memorandum o spolupráci s Odborem pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj od 09.03.2023. Toto Memorandum o spolupráci v rámci koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+ schválilo zastupitelstvo města usnesením č. 15a/3Z/2023 ze dne 08.03.2023. Pracovních skupin se účastní jak zástupci vedení města a městského úřadu, tak zároveň zástupci neziskových organizací poskytujících služby v sociální oblasti.

Podkladem pro zpracování PPK jsou zdroje:

Ministerstvo vnitra

Město Nové Město pod Smrkem

Obvodní oddělení Policie ČR v Novém Městě pod Smrkem

Pracovní skupina pro prevenci kriminality v Novém Městě pod Smrkem

Liberecký kraj

Kontaktní pracoviště krajské pobočky Úřadu práce ČR v Liberci – Nové Město pod Smrkem

Agentura pro sociální začleňování

II. Zhodnocení současného stavu

Nové Město pod Smrkem leží ve Frýdlantském výběžku na hranici s Polskem. Aktuálně má 3 644 obyvatel. Ve městě trvale žije, kvalifikovaným odhadem, 450 občanů romského etnika. Je to přibližně 13 % obyvatel, přitom část romských rodin nevykazuje známky sociálního vyloučení a žije integrovaně. Naopak část majoritních obyvatel znaky sociálního vyloučení vykazuje, nebo je sociálním vyloučením ohrožena. Významnou roli v tom hraje relativně vysoká nezaměstnanost, nízká finanční gramotnost, zadluženost, nízká kvalifikovanost a další faktory. Počet sociálně vyloučených osob spolu s osobami se sociálním vyloučením ohrožených, tak lze celkově odhadovat v rozmezí cca 100–300 obyvatel města, bez ohledu na jejich etnicitu. Pozitivně lze v tomto případě hodnotit, že tyto osoby nejsou koncentrovány v rámci jednoho objektu, ale jsou rozptýleny na území celého města. V Novém Městě pod Smrkem je definováno celkem 6 vyloučených lokalit. Z hlediska indexu sociálního vyloučení, který sestavila Agentura pro sociální začleňování je město Nové Město pod Smrkem na šestém místě.

Nezaměstnanost se pohybuje okolo 8,2 %. Vysoký podíl nezaměstnaných je právě z řad obyvatel romského etnika.

Stále více obyvatel města se nachází na hranici příjmové chudoby, někteří žijí v extrémní chudobě. Mnoho rodin se ocitá v materiální deprivaci.

Někteří obyvatelé města se potýkají s nezaměstnaností, zadlužeností, lichvou, exekucemi, neplacením nájemného, gamblerstvím a drogami. Mnoho problémů vzniká z nízké vzdělanostní úrovně obyvatel a z nízké finanční gramotnosti. Problémem je také pocit „bezpečí“, krádeže a drobná kriminalita.

Problematika gamblerství se podařila částečně řešit od poloviny roku 2013, kdy nabyla účinnosti Obecně závazná vyhláška o regulaci hazardu, která byla nahrazena Obecně závaznou vyhláškou č. 2/2015 o stanovení veřejně přístupných míst a podmínek, za kterých je povoleno provozovat sázkové hry, loterie a jiné podobné hry s účinností od 01.10.2015 do 31.12.2019 a dále pak Obecně závaznou vyhláškou č. 2/2019 o regulaci provozování hazardních her s účinností od 01.01.2020.

Velkým problémem je tzv. přeshraniční kriminalita, tzn. krádeže aut, různých strojů, jízdních kol a dalších cenných věcí, přičemž mnohdy dochází i k vloupání do uzamčených objektů.

Dalším problémem je z hlediska bezpečnosti drogová kriminalita a s ní související rozvoj závislostí. Podobně jako drogová kriminalita je rozšířené i samotné užívání drog. Podle výstupů terénního programu pro uživatele drog, který realizuje Most k naději, je drogová problematika poměrně rozšířená, a to zejména mezi mladými lidmi – mnohdy i ve věku pod 18 či dokonce pod 15 let.

V Novém Městě pod Smrkem se nachází služebna Policie ČR. Výkon služby je zajištěn jednočlennými a dvoučlennými hlídkami (v závislosti na aktuálním personálním stavu). Městská policie zde není a v rámci celého regionu působí pouze Městská policie Frýdlant, která působí pouze na území města Frýdlant.

Město Nové Město pod Smrkem je již osmým rokem zapojeno do Programu prevence kriminality MV, konkrétně projektem Asistentů prevence kriminality. Tento projekt má velmi kladné ohlasy napříč všemi zainteresovanými subjekty i širokou veřejností a má již konkrétní kladné dopady na bezpečnostní situaci ve městě.

Bezpečnostní analýza na úrovni města

Bezpečnostní analýza byla zpracována ve spolupráci s Policií ČR a pracovníci přestupkového oddělení při MěÚ NMpS.

Kriminalita (přechyiny i zločiny)

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková	Ostatní (např. OPL,ZŘMV, pomluva atd.)
2023	87	9	2	38	38
2022	84	12	1	42	29

Pachatelé

Rok	Věk 0-14 let	15 -17 let	18 a více let	Recidivisté
2023	4	7	51	25
2022	0	8	66	31

Data o vybraných druzích přestupků

druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			index na 10 tis. obyv.			
	k 31. 12. 2023	změna proti roku 2022	rok 2022	k 31.12. 2023	změna 22-23	rok 2022	rok 2023	změna 22-23 (index)	změna 22-23 (%)
Proti veřejnému pořádku	3629	-25	10	18	+8	27,36	49,60	+22,24	+81,28
Proti občanskému soužití	3629	-25	61	51	-10	166,94	140,53	-26,41	-15,82
Proti majetku	3629	-25	56	33	-23	153,25	90,93	-62,32	-40,66
Přestupky proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti, veřejného pořádku	3629	-25	0	0	0	0	0	0	0

Město Nové Město pod Smrkem je vyhledávanou lokalitou z hlediska turistiky, cykloturistiky a sportu. Na území města je několik turistických a sportovních míst s velkým pohybem osob. S tím souvisí i možnost výskytu trestné činnosti, narušení veřejného pořádku apod. Městem prochází vytížená mezinárodní silnice vedoucí k hraničnímu přechodu s Polskem, umožňující spojení s dalšími oblastmi ČR a Polska nejen turistům a místním obyvatelům, ale i pachatelům trestné činnosti. Po dobu turistické sezóny jsou zde přítomny tisíce rekreatantů, čímž se Nové Město pod Smrkem stává pro pachatele TČ zajímavou lokalitou, zejména při páchání majetkové TČ. Jsou zde registrovány nejen majetkové, ale i násilné TČ. Spolu s tím souvisí i zvýšený počet pouliční a majetkové kriminality místních pachatelů, zejména v oblasti vyloučených lokalit a přilehlého okolí. Velký počet Romů a nepřizpůsobivých občanů snižuje výrazným způsobem pocit bezpečí, kdy přitom některá jejich jednání výrazně zvyšují napětí mezi majoritou a minoritou. Počet policistů OOP NMpS není schopen plně pokrýt dané území, a hlavně účinně zasáhnout do některých vztahových otázek. Zvýšený nápad TČ omezuje Policii ve výkonu preventivní činnosti, která zde zejména k počtu obyvatel významně chybí, a proto je důležité, že tuto činnost alespoň částečně zajišťují právě Asistenti prevence kriminality. Přítomnost APK, které se i nadále budou podílet na zvýšení pocitu bezpečí ve městě, spolu s účinnou eliminací, předcházením a prevencí sociálně patologických, kriminálních a protiprávních jednání na území města jako celku, nebo v jeho vybraných krizových lokalitách, bude nadále velkým přínosem pro danou oblast.

Přestupky

Za období od 1. ledna do 31. prosince 2023 bylo ve služebním obvodu Nové Město pod Smrkem řešeno KŘPL celkem 548 přestupků, z toho OOP Nové Město celkem 375 přestupků (273 příkazem na místě - pokutou). Oproti roku 2022 se v případě KŘPL jedná o nárůst přestupků o 122 přestupků, kdy nápad přestupků činil 426 přestupků a v případě OOP Nové Město o nárůst přestupků o 15 %, kdy nápad přestupků činil 326 přestupků (z toho 206 příkazem na místě-pokutou). V rámci vybraných druhů přestupků došlo v meziročním srovnání ke snížení počtu přestupků o cca 20 % oproti roku 2022. V meziročním srovnání došlo v rámci přestupků proti veřejnému pořádku k nárůstu o 80 %. Přestupky proti občanskému soužití – zde došlo k poklesu o cca 16 %. Pokles přestupků proti majetku byl cca 40 %. V rámci přestupků

proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku nebyl zaznamenán ani jediný případ přestupku, což by se dalo přičíst k působení APK.

Z uvedených dat je zřejmé, že díky působení APK byly během posledních třech let zcela eliminovány přestupky proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku, což je také hlavní náplní působnosti APK. V ostatních kategoriích přestupků situace každoročně kolísá, ale poslední rok výrazně klesly přestupky proti majetku, což je velmi pozitivní, neboť tato kategorie má spíše vzestupnou tendenci. Přestupky proti veřejnému pořádku se poslední léta zvyšují, jedná se zejména o výtržnosti, rvačky, rušení nočního klidu apod., odehrávajících se zejména v nočních hodinách, kdy APK nepůsobí. Tyto druhy přestupků nejsou tolik ovlivnitelné ze strany působení APK a jejich nárůst může souviset i s každoročním zvýšením turistického ruchu v hlavní turistické sezóně. Město spolu s Policií řeší v rámci přestupků také spádovou oblast okolních obcí, kde je dohled Policie menší a APK zde nepůsobí vůbec.

Trestná činnost

Za období od 1. ledna do 31. prosince 2023 bylo ve služebním obvodu Nové Město pod Smrkem řešeno celkem 87 trestných činů. Oproti roku 2022 se jedná o mírný nárůst trestné činnosti, kdy nápad trestné činnosti činil 84 trestných činů. V rámci vybraných druhů trestných činů došlo celkově k nárůstu o cca 4 % oproti roku 2022. V kategorii násilné TČ došlo k poklesu o 25 %. V rámci mravnostní TČ byly zaznamenány 2 případy, oproti jednomu případu v roce 2022. Byl zaznamenán pokles u majetkové TČ (cca 10 %). V kategorii ostatních TČ byl zaznamenán nárůst o cca 30 %.

Trestnou činnost majetkového charakteru se, přes meziroční mírné snížení, dlouhodobě nedaří snižovat. Co se týče okrajových částí služebního obvodu (Srbská, Horní Řasnice, Jindřichovice), zde zůstává trestná činnost přibližně na stejné úrovni. Dle získaných poznatků je majetková trestná činnost páchána především místními pachateli, kteří jsou bez práce, bez trvalého bydliště a prostředky na obživu tak získávají pácháním trestné činnosti. Dochází zejména ke krádežím (jízdni kola, různé stroje a další cenné předměty) a vloupáním do uzamčených objektů. Jedná se zejména o odlehlé objekty, zahrádkářské kolonie atd. Tato trestná činnost se odehrává především v nočních hodinách a z nemalé části je ovlivněna také blízkostí hranic s Polskem, kdy dochází k tzv. přeshraniční kriminalitě. Tato trestná činnost je těžko ovlivnitelná působností APK a je třeba ji řešit komplexněji v rámci celého regionu. Působení APK v této oblasti kriminality může být pouze preventivního charakteru, kde mohou např. upozorňovat na nedostatečné zabezpečení věcí před krádeží atd. Velké procento majetkové trestné činnosti v roce 2023 tvořila také počítačová kriminalita, kdy občané sami neuváženě poskytují pachatelům této trestné činnosti citlivé údaje v elektronické komunikaci, jako jsou hesla, čísla kreditních karet apod. Tento typ kriminality každým rokem stoupá a v budoucnu bude stále větším problémem. Působení APK v této oblasti kriminality může být také pouze preventivního charakteru, kde mohou např. upozorňovat na zásady elektronické komunikace, práce s citlivými údaji apod. V rámci omamných a psychotropních látek je podobně jako drogová kriminalita rozšířeně i samotné užívání drog, a to zejména mezi mladými lidmi – mnohdy i ve věku pod 18 či dokonce pod 15 let. Celkově však došlo k poklesu TČ a přestupků v rámci OPL. Za období od 1. ledna do 31. prosince 2023 bylo ve služebním obvodu OOP Nové Město pod Smrkem ve spojitosti s návykovými látkami řešeno celkem 7 trestných činů a 10 přestupků. Oproti roku 2022 se v celkovém součtu (TČ+PŘ) jedná o pokles o 23 %, kdy počet takovýchto trestných činů činil 12 a počet přestupků 10.

Sociálně demografická analýza

Tato analýza byla zpracována ve spolupráci s Úřadem práce ČR-kontaktní pracoviště Frýdlant.

Počet nezaměstnaných k 31.12.2022 a 31.12.2023, meziroční srovnání a index na 10 tisíc obyvatel

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Počet nezaměstnaných k 31.12.	Meziroční srovnání	Index na 10 tis. obyvatel	Změna indexu	Změna indexu v %
2022	3 654	205		561		
2023	3 629	218	+13	600,71	+39,71	+7,07

Počty vyplacených dávek za rok 2022 a 2023 - Novoměstsko (jedná se o dávky Státní sociální podpory - obce regionu Novoměstsko + Hejnice, Lázně Libverda, Bílý Potok a Raspenava, dávky pomoci v hmotné nouzi, region Novoměstsko + Lázně Libverda, Hejnice, Bílý Potok)

Dávka	Rok 2022	Rok 2023	Meziroční srovnání
Příspěvek na živobytí	2082	2384	+302
Doplatek na bydlení	575	538	-37
Mimořádná okamžitá pomoc	74	19	-55
Příspěvek na bydlení	4075	5378	+1303
Přídavek na dítě	6869	7832	+963
Celkem	13675	16151	+2476

Problematika sociálního vyloučení

Sociální vyloučení je fenomén, který se zpravidla skládá z několika jevů – nízké vzdělání a nízká kvalifikace, nezaměstnanost, chudoba, předlužení a exekuce, nízká finanční gramotnost a gramotnosti ve vztahu k agendám úřadů a institucí, diskriminace, psychický či somatický hendikep, závislosti a rizikový styl života a dále může obsahovat i prostorové aspekty, jako jsou například nedostupnost či obtížná dostupnost občanské vybavenosti a institucí a celou řadu dalších faktorů. Sociálně vyloučené osoby, rodiny, nebo komunity, si jednak bez vnější intervence zpravidla nevedí rady s vyhledáním ze své situace a kumulace takových osob a rodin v jednom místě také přispívá k rozvoji sociálně vyloučených objektů a lokalit, což může mít za příčinu vznik sociálního napětí mezi vyloučenou komunitou a majoritou. Bezpečnostním rizikem pro majoritu mohou být i sociálně vyloučení jednotlivci.

Obecně platí, že jedním z hlavních faktorů sociálního vyloučení či znevýhodnění na Frýdlantsku je relativně vysoká nezaměstnanost v rámci okresu Liberec a Libereckého kraje, nedostatek pracovních příležitostí, zejména pro osoby s nízkou kvalifikací, obtížná dopravní infrastruktura ve směru k regionům Libereckého kraje, kde je pracovních příležitostí více. Dalším neméně podstatným faktorem je vznik několika sociálně vyloučených objektů. Jedná se o domy zpravidla soukromých vlastníků, kteří do svých nemovitostí příliš neinvestují a poskytují mnohdy předražené ubytování právě těm osobám a rodinám, které nedosáhnou na běžné bydlení, zejména kvůli kaucím či podmínkám obcí a měst (například bezdlužnost vůči městu) a také diskriminaci. Vlastníci inkriminovaných objektů tímto způsobem inkasují přes své nájemníky doplatky na bydlení, popřípadě další dávky státní sociální podpory, a vytvářejí tak objekty s nevalnou pověstí, které navíc „lákají“ další osoby a rodiny sociálně vyloučené z jiných lokalit.

Jistou roli sehrává sociální znevýhodnění také v oblasti vzdělávání. Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí jen těžko obstojí v běžném vzdělávacím proudu a v podstatě kopírují neúspěšný obraz své rodiny, která jim nedává potřebné stimuly k úspěšnosti ve vzdělávání a následné přípravě na profesní život.

Mezi nástroje, které se snaží přerušit spirálu sociálního vyloučení, patří různé typy sociálních služeb. Jejich síť však na Frýdlantsku nepokrývá potřeby všech cílových skupin.

Sociálně vyloučené lokality (dále jen „SVL“) na území města

- Dům č. p. 3 v ulici Myslbekova, je ve vlastnictví města a prochází postupnou rekonstrukcí.
- Dům č. p. 32 (část města Hajniště), který je v soukromém vlastnictví. Standard bydlení je nízký.

- Panelové sídliště v ulici Švermova, obydlené sociálně vyloučenými i běžnou populací, v dobrém technickém stavu. Jedná se o 29 bytů. Soukromý vlastník, který se snaží přidělovat byty pouze osobám, které mají pravidelný příjem. Podmínkou pro přidělení bytu je složení kauce (3 nájmy). Je snaha vlastníka neseštěhovávat zde pouze sociálně vyloučené občany. Většinu obyvatel již tvoří většinová populace města. Domy se nachází prakticky v centru, je zde dostupná občanská vybavenost. Řeší se exekuce.
- Ubytovna v ulici Lesní, jedná se o městskou ubytovnu, kde jsou ubytovány zejména osoby bez zaměstnání pobírající dávky hmotné nouze, nebo se jedná o osoby, které mají nízké příjmy (důchod), které by jim nestačily na úhradu běžného nájmu ani s příspěvkem na bydlení. Zpravidla tyto osoby ztratily řádnou formu bydlení pro neplacení nákladů na bydlení a mají dluhy na nájmu. Často se jedná o osoby, které mají problém s nadužíváním alkoholu nebo užíváním omamných a psychotropních látek (OPL). Pro některé je to přechodná forma krizového bydlení, než se podaří vyřešit jejich životní situaci a dostanou se řádné nájemní formy bydlení a pro některé je to jediná možnost, jak nezůstat na ulici. Ubytovna se nachází v odlehlé, málo obydlené části města, přesto jsou všechny služby jejím obyvatelům dostupné.
- Dům v centru města v ulici Husova, který vlastní soukromý vlastník. Přebudoval nebytové prostory, které pronajímá k bydlení. Všichni nájemníci jsou Romové, většina z nich pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi, jsou nezaměstnaní, někteří zneužívají OPL. S obyvateli domu se často řeší výchovné problémy dětí, zanedbávání školní docházky. Dům se nachází na rohu náměstí, všechny služby jsou pro obyvatele dostupné.
- Soubor bytových domů č. p. 209–212 na Mírovém náměstí. Jsou ve vlastnictví města, splňují běžné standardy bydlení. Žije zde cca 75 osob, většinu obyvatel tvoří Romové, většina z nich je nezaměstnaná, pobírají dávky hmotné nouze. Žijí zde početné rodiny, někdy několik generací spolu v jednom bytě. Domy se nachází přímo na náměstí. Je zde velmi nízká úroveň vzdělání, obyvatelé nemají dokončené základní vzdělání. Snížená možnost uplatnění na trhu práce, snížená motivace dětí navštěvovat školu.

Rizikové obytné lokality

- Bytové domy č. p. 29 a č. p. 30 v ulici Revoluční a bytový dům č. p. 34 v ulici Ludvíkovská. Žije zde cca 97 obyvatel.
- Bytový dům č. p. 2 u bývalého statku (Hajniště).

Ve všech uvedených lokalitách je velmi nízká úroveň vzdělání, často nemají jejich obyvatelé dokončené ani základní vzdělání. Tím se snižuje možnost uplatnění na trhu práce, zároveň i motivace dětí z těchto rodin navštěvovat školu. Takto zůstávají celé rodiny dlouhodobě na dávkách pomoci v hmotné nouzi, které vyplácí úřad práce. Jediným uplatněním se pak stávají veřejně prospěšné práce při obci. Někteří obyvatelé si přivydělávají sběrem borůvek, jablek, bukvic, železného šrotu a sezónních prací, převážně „na černo“.

Dluhy na městských bytech se daří splácet, nové dluhy vznikají ojediněle, zpravidla z vyúčtování, než že by nebyl placen běžný nájem. Projevilo se zdražení cen elektřiny a plynu. Pokud se nějaký dluh objeví je řešen ve spolupráci s terénní pracovníci města, hledá se problém a následné řešení. Využívá se institut zvláštního příjemce dávky – příspěvek na bydlení. V případě, že příjemce nevyužívá tuto dávku na úhradu nákladů na bydlení, je možné rozhodnout o zaslání dávky přímo na účet vlastníka bytu.

Další riziková místa ve městě

- prostor náměstí
- hřiště pod tělocvičnou v ulici Švermova
- hřiště u Sokolovny v ulici Ludvíkovská
- nádraží a okolní prostor – objekt trafostanice
- vodojem u spálené hospody
- prostor před vstupem do katolického a evangelického kostela
- park u J-centra
- nádvoří bytových domů č. p. 209–212 Mírové náměstí
- objekt u železnice v ulici Růžová
- objekt sběrný a jeho okolí
- opuštěné objekty u kravína
- kryté autobusové zastávky na náměstí

- prostranství kolem prodejny v ulici Ludvíkovská
- zahrádkářské kolonie v ulici Husova a u Spálenky
- pramen kyselky
- koupaliště mimo sezónu
- okolí ubytovny v ulici Lesní
- garáže v ulici Dvořákova

Jedná se o riziková místa, kde může docházet k páčání trestné činnosti a přestupků, zejména proti majetku, veřejnému pořádku, konzumaci alkoholu a drog mladistvými a dětmi, vandalství a krádežím. Tato místa jsou pod zvýšeným dohledem policie a v budoucnu budou monitorovány také asistenty prevence kriminality. Na některých místech se zvažuje umístění aktivních prvků prevence kriminality – kamery, fotopasti.

Institucionální analýza

V Novém Městě pod Smrkem dlouhodobě působí několik subjektů, jejichž činnost přesahuje zejména ze sociálních služeb k činnostem spadajícím do rámce prevence kriminality. Je zřejmé, že zejména s mírou nejen majetkové trestné činnosti, koreluje míra chudoby, sociálních a patologických jevů a sociálního vyloučení obecně. Proto lze považovat sociální služby za významné elementy pro posilování prevence kriminality a rozvoj poklidného soužití.

Město Nové Město pod Smrkem podepsalo Memorandum o spolupráci s Odborem pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj od 09.03.2023, čímž navázalo na předchozí spolupráci s Agenturou. Toto Memorandum o spolupráci v rámci koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+ schválilo zastupitelstvo města usnesením č. 15a/3Z/2023 ze dne 08.03.2023. Pracovních skupin se účastní jak zástupci vedení města a městského úřadu, tak zároveň zástupci neziskových organizací poskytujících služby v sociální oblasti. Právě na platformě Lokálního partnerství dochází ke sdílení dobrých praxí, navazování spolupráce a tvorbě strategie v boji s chudobou, sociálním vyloučením, sociálně patologickými jevy a projevy kriminality na lokální úrovni. V kontextu tématu prevence kriminality je partnerem lokálního partnerství také Policie ČR.

Subjekty, zařízení a služby činné v rámci prevence kriminality

Asistenti prevence kriminality – zaměstnanci města Nové Město pod Smrkem na plný úvazek z dotace MV od roku 2016. APK jsou prostředníkem mezi obyvateli a policií. APK provádí dohled u škol (přechody pro chodce), i dohled nad bezpečností dětí při začínajících projevech šikany, rvaček, okrádání školáků, kouření dětí, nebo jako prevence před distribucí drog a omamných látek. Dále provádí hlídkovou službu, dohled nad veřejným pořádkem, dohled na dodržování vyhlášek (alkohol na veřejnosti, zábavná pyrotechnika, volné pobíhání psů, hazard atd.), občůzku sběrného místa, dohled nad sociálně vyloučenými lokalitami a jinými rizikovými místy ve městě, dohled nad místy s velkou koncentrací dětí a mladistvých (sportoviště, dětská hřiště, koupaliště atd.). Dále komunikují s obyvateli a vysvětlují účel své přítomnosti, mohou provádět poradenství sociálně vyloučeným osobám, doporučení na poskytované sociální služby, pomoc klientům při sestavení oznámení na protiprávní jednání apod. Asistenti se podílejí na mediaci vznikajících problémů již v jejich počátku, např. rušení veřejného pořádku, výtržnictví, rodinné spory atd. Upozorňují na nevhodné chování a v případě zjištění jakéhokoliv protiprávního jednání informují policii. Spolupracují při prevenci a řešení problémů s dalšími subjekty ve městě, zejména pak se sociálním odborem MěÚ NMpS a neziskovými organizacemi, jejichž činnost přesahuje zejména ze sociálních služeb k činnostem spadajícím do rámce prevence kriminality.

Maják, NZDM Kino – jedná se o nízkoprahové zařízení pro děti a mládež s cílovou skupinou od 15 let. Klub navštěvuje ročně okolo 60 klientů, většinou místních. Kromě prostoru pro volnočasové vyžití zde cílové skupině poskytují základní sociální poradenství, prostor pro plnění školních povinností, poradenství ve smyslu prevence rozvoje sociálně-patologických jevů a protidrogové prevence. Pořádají se zde besedy také ve spolupráci s dalšími organizacemi působícími v Novém Městě pod Smrkem.

Terénní pracovnice při Sociálním odboru MěÚ NMpS – terénní pracovnice na celý úvazek z dotace Úřadu vlády ČR (dále jen „ÚV“) zde funguje od dubna 2015. Vedení Nového Města pod Smrkem by tuto pozici rádo udrželo i v následujících letech, ať už opět z dotace ÚV, nebo ze zdrojů Operačního programu Zaměstnanost

v rámci tzv. Koordinovaného přístupu v sociálně vyloučených lokalitách při spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování. Terénní pracovníci se soustředí zejména na osoby, které mají dluhy vůči městu, ale také na ty, které jsou ohroženy exekucemi a předlužením, nebo jim hrozí ztráta bydlení z důvodu jejich nízkých sociálních a finančních gramotností, nebo náhlých životních komplikací. Služby jsou poskytovány terénní formou zhruba 50 až 60 klientům ročně.

TPL Most k naději – terénní program pro aktivní uživatele drog, osoby ohrožené rizikovým stylem života a v důsledku toho sociálním vyloučením, který poskytuje služby „Harm reduction“ v rámci celého Frýdlantska. V lokalitě by měli působit každý pátek, ale jsou zde dle potřeby. Působí hlavně ve Frýdlantu a poskytuje výměnu injekčního materiálu, testování na infekční nemoci, základní sociální poradenství, zprostředkování léčby závislosti, poradenství o bezpečnější aplikaci drog a rizicích při jejich užívání. Služby jsou nabízeny jak aktivním uživatelům drog, tak také jejich blízkým a příbuzným. Most k naději realizuje rovněž besedy o drogové problematice v místní ZŠ či v NZDM Kino.

Dluhová poradna (Člověk v tísní) – otevřena jeden den v týdnu.

Terénní pracovník (Člověk v tísní) – jeden den v týdnu.

Advaita, z. ú. – poradna pro gambling a jiné závislosti každé úterý ve Frýdlantu i pro klienty z NMpS.

Kurátor pro děti a mládež – v rámci OSPOD.

Další instituce, které mohou přispět k prevenci kriminality

Středisko volného času "ROROŠ", příspěvková organizace

- Formou pravidelné zájmové činnosti, příležitostných činností, prázdninových činností, individuální práci s talenty, formou soutěží a přehlídek, rozmanitou nabídkou aktivit mezinárodního charakteru naplňuje a zajišťuje smysluplné využití volného času po celý rok. Každoročně je otevřeno přes 25 zájmových útvarů s pravidelnou činností zaměřených na sport, estetiku, výtvarné činnosti, praktické dovednosti, přírodovědu, ekologii apod.

Základní umělecká škola Nové Město pod Smrkem, příspěvková organizace

- Vzdělává v hudebních a výtvarných oborech.

Základní škola Nové Město pod Smrkem, příspěvková organizace

Mateřská škola, Nové Město pod Smrkem, příspěvková organizace

Městská knihovna

Sportovní a relaxační centrum, příspěvková organizace

- Provozuje bazén, saunu, dvě sportovní haly, koupaliště a různé typy ubytovacích kapacit pro návštěvníky města.

Sportovní organizace

- Amatérský fotbalový klub, Horolezecký klub, Klub českých turistů, Amatérský florbalový tým, šipkový klub.

Spolky a sdružení

- Sbor dobrovolných hasičů Nové Město pod Smrkem, Sbor dobrovolných hasičů Ludvíkov pod Smrkem, Okrašlovací spolek, Senior klub, Docela malý divadelní soubor, OUTDOORGAME

Církev

- Jednota bratrská
- Českobratrská církev evangelická
- Katolická církev
- Církev bratrská

III. Stanovení priorit

V rámci příprav PPK došlo k vypracování 3 hlavních priorit:

- **Priorita č. 1** – Snížení páchané trestné činnosti a přestupků.
- **Priorita č. 2** – Podpora aktivit zaměřených na prevenci rizikového chování a rozvoje sociálních patologií dětí, mládeže a dospělých.
- **Priorita č. 3** – Informačně vzdělávací akce pro děti, mládež a další obyvatele města.

Tyto priority budou v roce 2024–2027 naplňovány formou konkrétních opatření a aktivit. Předpokladem je, že jejich zdárná realizace povede ke zlepšení bezpečnostní situace v celém městě.

IV. Opatření a aktivity

Priorita č. 1

Snížení páchané trestné činnosti a přestupků

Opatření 1.1 Průběžný monitoring situace v problémových lokalitách prostřednictvím asistentů prevence kriminality.	
Aktivity	<i>Dlouhodobě zajistit pokračování projektu Asistentů prevence kriminality. APK je prostředníkem mezi obyvateli a policií. Jejich aktivitami bude nadále dohled na riziková místa ve městě, na přechody pro chodce, na školy a veřejné budovy a jejich okolí, kontrola prodeje alkoholu a cigaret nezletilým, kontrola nakládání s odpady (černé skládky atd.), dohled na dodržování vyhlášek (alkohol na veřejnosti, zábavná pyrotechnika, volné pobíhání psů, hazard atd.).</i>
Termín	<i>Úspěšná realizace v roce 2016–2023. Pokračování i v následujících letech.</i>
Výsledky	<i>Snížení pouliční kriminality, snížení narušování veřejného pořádku, snížení sociálně patologických jevů, změna atmosféry a přijímání policie v lokalitě i mimo ni. Zajištění větší vyváženosti preventivních a represivních opatření.</i>
Gestor	<i>Starosta, manažer prevence kriminality.</i>
Financování	<i>Na financování APK by bylo možné použít dotační program MV. Realizátorem opatření bude město ve spolupráci s Policií ČR.</i>
Opatření 1.2 Vytváření bezpečných zón na území obce	
Aktivity	<i>Budování kamerového a dohlížecího systému a jeho postupné rozšiřování – náměstí, multifunkční hřiště, čerpací stanice, koupaliště, parkoviště u hřbitova a výjezdové komunikace z města. Budování průjezdových radarů se skenem registračních značek a pořízením sekvenčního videa. Instalace fotopastí v problémových lokalitách.</i>
Termín	<i>Rok 2024–2027</i>
Výsledky	<i>Snížení kriminality na vybraných místech, zvýšení počtu objasněných trestných činů na místech sledovaných kamerovými body a fotopastmi.</i>
Gestor	<i>PČR, Starosta, manažer prevence kriminality.</i>
Financování	<i>Rozpočet obce, rozpočet PČR, program MV.</i>

Priorita č. 2

Podpora aktivit zaměřených na prevenci rizikového chování a rozvoje sociálních patologií dětí, mládeže a dospělých.

Opatření 2.1 Budování sportovišť, skateparku, workoutových a dětských hřišť	
Aktivity	<i>Realizací tohoto opatření vznikne prostor pro sportovní vyžití především pro děti a mládež. Areál budoucího skateparku je již částečně zrenovován a v současnosti je zde multifunkční sportovní hřiště, které může být ještě rozšířeno. Dále bude snaha o vybudování workoutových a dětských hřišť v různých vhodných částech města.</i>
Termín	<i>Rok 2024–2027</i>

Výsledky	Výsledkem opatření bude omezení rizikového chování v cílové skupině, protože jim bude nabídnut vhodná alternativa trávení volného času. V neposlední řadě je také přínosem podpora zdravého životního stylu.
Gestor	Starosta, místostarosta, manažer prevence kriminality.
Financování	Evropské dotace, dotační programy ministerstev, rozpočet obce.
Opatření 2.2 Terénní pracovník	
Aktivity	V rámci tohoto opatření zajistit pokračování terénní práce v obci. Realizace probíhá již od roku 2015 a bude pokračovat i v dalších letech. Práce je zaměřena na cílené intervence v problematických rodinách, zajišťuje a zprostředkovává jednání s úřady a institucemi. Terénní pracovníci se soustředí zejména na osoby, které mají dluhy vůči městu, ale také na ty, které jsou ohroženy exekucemi a předlužením, či jim hrozí ztráta bydlení z důvodu jejich nízkých sociálních a finančních gramotností, nebo náhlých životních komplikací.
Termín	Rok 2024 a v letech následujících
Výsledky	Pokračování procesu integrace osob sociálně vyloučených a minimalizace negativních dopadů sociálního vyloučení. Zprostředkování kontaktu cílové skupině se sociálním prostředím a motivace k pozitivní změně jejich životního stylu, ke zvyšování životních a sociálních kompetencí a vedení k samostatnému řešení nežádoucích sociálních situací a k vlastní odpovědnosti.
Gestor	Vedoucí sociálního odboru, tajemník.
Financování	Dotace Úřadu vlády, OP Zaměstnanost, rozpočet města.
Opatření 2.3 Udržení a rozvoj stávající sítě sociálních služeb preventivního charakteru	
Aktivity	Udržení financování a podpory stávajících sociálních služeb. Udržení platformy pro setkávání aktérů na poli prevence kriminality.
Termín	Rok 2024–2027
Výsledky	Výsledkem opatření bude omezení rizikového chování a rozvoje sociálních patologií v cílové skupině.
Gestor	Starosta, manažer prevence kriminality, zástupci NNO.
Financování	Odpovídající dotační programy, rozpočet města.
Opatření 2.4 Domovník–preventista	
Aktivity	Domovník je klíčovou kontaktní osobou mezi nájemníky, APK, Policií ČR a správou bytového fondu při řešení základních otázek bezpečnosti, pořádku v domě, v jeho bezprostředním okolí a v naplňování požadavků Domovního řádu. Provádí drobné opravy, odečty, dohlíží na úklid společných prostor atd.
Termín	Rok 2024–2027
Výsledky	Zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku v domech spravovaných městem a v jejich bezprostředním okolí, posílení osobní odpovědnosti občanů-nájemníků za dodržování základních bezpečnostních standardů, společenských norem a nastolení systému garantující dodržování základních zásad Domovního řádu v bytovém domě obce všemi nájemníky.
Gestor	Starosta, manažer prevence kriminality, bytová správa
Financování	Program MV

Priorita č. 3 Informačně vzdělávací akce pro děti, mládež a další obyvatele města

Opatření 3.1. Primární prevence na ZŠ

Aktivity	Preventivní programy Policie ČR lektorované policejním preventistou. Preventivní programy Maják, o. p. s. Věžeňství – beseda pro žáky 2. stupně vedená vychovatelem věznice. Preventivní program Hasík – výchova v oblasti požární ochrany obyvatelstva. Bezpečnost v dopravě – prevence mladších žáků vedená Policií ČR. Zvyšování právního vědomí – spolupráce s OSPOD – besedy, přednášky. Projektové dny – sportovní aktivity.
----------	--

<i>Termín</i>	<i>2024–2027</i>
<i>Výsledky</i>	<i>Výsledkem opatření bude omezení rizikového chování a rozvoje sociálních patologií dětí a mládeže.</i>
<i>Gestor</i>	<i>Ředitelka ZŠ, manažer prevence kriminality.</i>
<i>Financování</i>	<i>Rozpočet školy, města a dotační programy.</i>
Opatření 3.2. Primární prevence pro občany	
<i>Aktivity</i>	<i>Preventivní programy na snižování dopadů kyberkriminality</i>

V. Závěr

Tímto plánem se město Nové Město pod Smrkem odpovědně přihlásilo k aktivitám v oblasti prevence kriminality, která se tak stává jedním ze závazků města vůči obyvatelům.

Plán prevence kriminality stanovuje hlavní priority a cíle na období 2024–2027, které budou následně realizovány dílčími projekty v souladu s tímto plánem.

Navrhovaná řešení se musí opírat o podrobněji vypracované analýzy kriminality, což se odrazí v projektové části následujících programů prevence kriminality v dalších letech.

Kontrola realizace jednotlivých opatření bude probíhat jednou ročně. Vyhodnotí se realizace jednotlivých priorit, opatření a jejich dopady na cílové skupiny. Po zhodnocení bude možné navrhnout případná rozšíření opatření, nebo jejich zlepšení.

Tento Plán prevence kriminality pro roky 2024–2027 schválila Rada města Nové Město pod Smrkem dne 24.01.2024, usnesením č. 7/28R/2024.

Nové Město pod Smrkem dne 25.01.2024

.....
Petr Černica
starosta města